

اَنْ
تُوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ
قِبَلَ
الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِ
76;ِ وَلَكِنَّ
الْبِرَّ
مَنْ اَمَنَ
بِاللهِ
وَالْيَوْمِ
اْلاَخِرِ
وَالْمَلَئِ
03;َةِ
وَالْكِتَاب
16;
وَالنَّبِيّ
16;ينَ وَآتَى
الْمَالَ
عَلَى
حُبِّهِ
ذَوِى
الْقُرْبَى
وَالْيَتَام
14;ى
وَالْمَسَاك
16;ينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ
وَالسَّآئِل
16;ينَ وَفِى
الرِّقَابِ
وَاَقَامَ
الصَّلوَةَ
وَآتَى
الزَّكَوةَ
وَالْمُوفُو
06;َ
بِعَهْدِهِم
18; اِذَا
عَاهَدُوا
وَالصَّابِر
16;ينَ فِى
الْبَاْسَآء
16;
وَالضَّرَّآ
69;ِ وَحِينَ
الْبَاْسِ
اُولَئِكَ

”(Resûlüm!) Hani Rabbin, Âdemoğulları’ndan, onların (gelmiş gelecek) zürriyetlerini, sırtlarından (sulplerinden zerreler halinde) al(ıp çıkar)mış ve onları, kendilerine şâhit tutarak: “Ben sizin, Rabbiniz değil miyim?” (demişti.) Onlar da: “Evet (Rabbimizsin), şâhit olduk.” demişlerdi. (Bu da dünyada kâfirliğe sapıp da) kıyâmet gününde: “Biz bundan habersizdik.” dememeniz içindir.” [9] Biz Allah’la ahdetmişiz, ‘Sana iyi kulluk edeceğiz!’ demişiz. Bu ahdimize riayet etmezsek olmaz. Ahit bozulmuş olur, sözünde durmamak olur. En büyük sözümüz Allah’adır. “Müslüman Allah’a teslim olacaktır. Zaten teslim olmak demektir Müslümanlık. Ne yapacak? ‘Ben kendimi Allah’ın emrine teslim ettim; ne derse onu yapacağım, ne buyurdu ise hoşuma gitse de gitmese de, rahatım kaçsa da kaçmasa da, memnun olsam da olmasam da… Allah’ın emirlerine boyun eğmektir. Ahdine vefa göstermektir.” [10] Allah’a verilen sözün gereği nedir? Allah cc. Hz.lerine hangi konuda ahit, söz verilmiştir. Kur’an-ı Kerim ‘deki ayetler ışığında bunu şöyle sıralayabiliriz: 1) Allah’ı Rabb olarak kabul etmek 2) Allah’ın emir ve yasaklarına uymak 3) İbadetleri yerine getirmek 4) Şeytana uymamak 2-Rasulullah ile olan ahdimiz Elest Bezmi'nde Allahu Tealâ ile ruhlar arasında bir sözleşme (misak) yapılmıştır. Böylece insan ruhu, Rabbiyle yaptığı bu misaktan sonra fitrî ve tabii bir sözleşme altına girmiş, O'nun terbiye ve emanetini kabul edip emirlerini yerine getirmeyi taahhüt etmiştir. Ayrıca dünyaya gelip vücut bulduktan sonra mümin, Rabbi'ne ve O'nun Peygamberi'ne iman etmekle yeni bir sözleşme daha yapmıştır. Bu sözleşmeye Hz. Rasulullah s.a.v. Efendimiz'in bütün emirleri ve O'nun sahabe-i kiram hazretlerinden aldığı bütün ahitler de dâhildir: Peygamber Efendimiz Allah’ın hatemül enbiya, ahsen-i huluk, seyid-i kâinat olarak göndermiş olduğu biricik rasulü ve kuludur. O’nun ümmetine bırakmış olduğu iki büyük emanet vardır. Biri Hz. Kur’an diğeri sünnet-i seniyye. Ümmetine tevdi ettiği bu iki emanete her bir Müslüman sımsıkı sarılmalı ve ayrılmamalıdır. Rasulüllaha ittiba ve itaat Allah’ın emridir. ¢¥¤¨ا¦¦¨£ُن¨تُم¨تُحِبُّونَاللهَفَاتَّبِعُونِىيُحْبِبْكُمُاللهُوَيَغْفِرْلَكُمْذُنُوبَكُمْوَاللهُغَفُورٌرَحِيمٌ (Ey Rasûlüm!) De ki: “Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayan ve merhamet edendir.” [11] ا¦§َالَّذِينَيُبَايِعُونِ

10;#1606;#1614; #1582;#1614;#1610;#1618;#1585;#1612; “–Ey Allâh’ın Rasûlü! Müslümanların en fazîletlisi kimdir?” diye sordum. #1605;#1614;#1606;#1618; #1587;#1614;#1604;#1616;#1605;#1614; #1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1587;#1618;#1604;#1616;#1605;#1615;#1608;#1606;#1614; #1605;#1616;#1606;#1618; #1604;#1616;#1587;#1614;#1575;#1606;#1616;#1607;#1616; #1608;#1614;#1610;#1614;#1583;#1616;#1607;#1616; “–Dilinden ve elinden müslümanların emniyette olduğu kimse.”[14] cevabını verdi. Güvenilir olmak ve ahde vefâ, yâni verilen sözlere, yapılan anlaşmalara sadâkat, toplumsal hayatın en önemli huzur ve asayiş ilkesidir. Toplumun ve fertlerin sekinet ve huzuru, insanların emîn olmalarına ve ahitlerine riâyet etmelerine bağlıdır. Bu vasıf olmadan ne dinin ne de dünyanın ıslahı asla düşünülemez. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: #1604;#1575;#1614; #1573;#1610;#1605;#1614;#1575;#1606;#1614; #1604;#1616;#1605;#1614;#1606;#1618; #1604;#1575;#1614; #1571;#1605;#1614;#1575;#1606;#1614;#1577;#1614; #1604;#1614;#1607;#1615;#1548; #1608;#1614;#1604;#1575;#1614; #1583;#1616;#1610;#1606;#1614; #1604;#1616;#1605;#1614;#1606;#1618; #1604;#1575;#1614; #1593;#1614;#1607;#1618;#1583;#1614; #1604;#1614;#1607;#1615; “Emanete riâyeti olmayanın imanı yoktur, sözünde durmayanın da dini yoktur ”[15] Başka bir hadislerinde ise şöyle buyurmaktadır: #1571;#1585;#1618;#1576;#1614;#1593;#1612;#1605;#1614;#1606;#1618; #1603;#1615;#1606;#1617;#1614; #1601;#1610;#1607;#1616; #1603;#1614;#1575;#1606;#1614; #1605;#1615;#1606;#1614;#1575;#1601;#1616;#1602;#1575;#1611; #1582;#1614;#1575;#1604;#1616;#1589;#1575;#1611;. #1608;#1614;#1605;#1614;#1606;#1618; #1603;#1614;#1575;#1606;#1614;#1578;#1618; #1601;#1616;#1610;#1607;#1616; #1582;#1614;#1589;#1618;#1604;#1614;#1577;#1612; #1605;#1616;#1606;#1614; #1575;#1604;#1606;#1617;#1616;#1601;#1614;#1575;#1602;#1616; #1581;#1614;#1578;#1617;#1609; #1610;#1614;#1583;#1614;#1593;#1614;#1607;#1614;#1575; #1573;#1584;#1614;#1575; #1571;#1615;#1572;#1618;#1578;#1616;#1605;#1616;#1606;#1614; #1582;#1614;#1575;#1606;#1614;#1548; #1608;#1614;#1573;#1584;#1614;#1575; #1581;#1614;#1583;#1617;#1579;#1614; #1603;#1614;#1584;#1614;#1576;#1614;#1548; #1608;#1573;#1584;#1614;#1575; #1593;#1614;#1575;#1607;#1614;#1583;#1614; #1594;#1614;#1583;#1614;#1585;#1614;#1548;

وَإذَا

خَاصَمَ

فَجَرَ "Dört haslet vardır; kimde bu hasletler bulunursa o kimse halis münafıktır. Kimde de bunlardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendinde nifaktan bir haslet var demektir: Emanet edilince hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, husumet edince haddi aşar." [16] Vefa, dostunu Allah için sevmek, arkadaşı öldükten sonra onun aile efradına iyilik ve yardım etmek, kapıdaki köpeğine varıncaya kadar her şeye değer vermektir. Allah için birbirini seven, bu sevgiyle bir araya gelip ayrılan kişiler, kıyamet gününde Arş-ı Azam'ın gölgesinde gölgeleneceklerdir. 4-Kulun kendisine olan Ahdi Kendisine emanet edilen değerlerine sahip çıkmak ve korumak. Ona emanet edilenler nelerdir? 1.Ruh emaneti 2.Beden emaneti 3.Neslini Koruma emaneti 4.Mal emaneti 5.Akıl emaneti Ruh temelde ve fitratta tertemiz yaratılmış olan bir varlıktır. Ruhun bu berraklığını, saf ve duru halini korumakla, iman nuru ile onu zinetlendirip amel ederek ihlasını arttırmakla takviye etmelidir. Çünkü ruhun anavatını ahiret âlemi olduğu için o her daim orayı özlemekte ve ahirete dair her fiil ve söz onu mesut etmektedir. Rabbinden uzaklaştıran her şey de onu huzursuz ve mutsuz eder. Beden insana verilen en değerli varlık olup korunmaya muhtaçtır. Sağlıklı olmasına, her bir uzvun fitratına göre kullanılmasına dikkat etmelidir. Can insana emanet olduğu için dinimizde kişi canına kast edemez. Nasıl bir başkasının canına kast edemezse kendi canına da kıyamaz, eziyet ve zulüm yapamaz. Mal emanettir. “Benim malım istediğim gibi telef eder, harcarım.” diyemez. Malının zekâtını vermeli, israftan kaçınmalı, helal yoldan kazanılmasına son derece dikkat etmelidir. Neslin korunması da kişiye bir emanettir. Zinadan ve her türlü gayr-i meşru yollardan sakınmalıdır. Neslini helal olan evlilik yolu ile devam ettirmelidir. Akıl da emanettir. Onun için içki, uyuşturucu gibi akli gideren her türlü şey İslam’da yasaktır. Aklını hayır işlerde kullanmalı, muhakeme ve düşünce sistemini şer yollara yönlendirmemelidir. Peygamber Efendimizin güzide ashabı ahde vefa konusunda çok titiz davranırlardı. Ashaptan bir zat bir gün Hz. Ali’yi, iki koç kurban ederken gördüm ve ona sordum diyor: “–Niçin böyle yapıyorsun?” Hz. Ali şöyle dedi: “–Rasûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem- bana, vefatından sonra kendisi için de kurban kesmemi vasiyet buyurmuştu. İşte ben O’nun vasiyetini yerine getirmek üzere kesiyorum! Bundan sonra da kesmeye devâm edeceğim!” dedi.[17] Berâ bin Ma’rûr (RA) Akabe Bey’ati’ne on iki temsilciden biri olarak katılmıştı. Hazret-i Berâ, hac mevsiminde Mekke’ye geleceğini Peygamber Efendimiz’e vadetmişti. Ancak hac mevsimi gelmeden ölüm döşüğine düştü. Bu durumda âilesine: “ Allâh’ın Rasûlü’ne olan vaadim sebebiyle beni Kâbe’ye doğru çeviriniz. Çünkü ben O’na geleceğimi söylemiştim.” dedi ve böylece hem hayattayken hem de öldükten sonra Kâbe’ye yönelenlerin ilki oldu. Fahr-i Kâinât (sav) Medîne’ye geldiğinde ashâbıyla birlikte Berâ bin Ma’rûr -radyallâhu anh-’ın kabri başına gitti. Saf bağlatıp cenâze namazı kıldırdı: “Allâh’ım onu affet! Ona rahmet et ve ondan râzı ol!” diye duâ etti.[18] Kardeşlerim Peygamberimiz randevularını da hiç aksatmadı Abdullah İbnu Ebi'l-Hamsa (radyallahu anh) anlatıyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm)'a daha bi'set (peygamberlik) gelmezden önce bir şey satın almıştım. O alışverişten ona hâlâ bir miktar (borç) bakiyesi kalmıştı. Ben o kalanı, kendisine yerinde vermeyi vaat ettim. Ama bunu unuttum. Üç gün

geçtiler;tikten sonra hatırladım, geldiğimde o hâcîr; (sözlü;ziştiğimiz) yerindeydi. Peygamberimiz sadece şöyle dedi: [1610]; [1614]; [1575]; [1601]; [1614]; [1578]; [1614]; [1609]; [1604]; [1614]; [1602]; [1614]; [1583]; [1618]; [1588]; [1614]; [1602]; [1614]; [1602]; [1618]; [1578]; [1614]; [1593]; [1614]; [1604]; [1614]; [1610]; [1617]; [1614]; [1571]; [1606]; [1614]; [1575]; [1607]; [1607]; [1615]; [1606]; [1614]; [1575]; [1605]; [1615]; [1606]; [1618]; [1584]; [1615]; [1579]; [1614]; [1579]; [1613]; [1571]; [1606]; [1618]; [1578]; [1614]; [1592]; [1616]; [1585]; [1615]; [1603]; [1614]; "Ey genç; bana meşakkat verdin, ben genç; günde; burada seni bekliyorum!" [19] Kardeşlerim Allahu Teâlâ ile yapılan mukavelenin şartları kullar arasındaki muameleyi de ihtiva etmektedir. [1608]; [1614]; [1576]; [1616]; [1593]; [1614]; [1607]; [1618]; [1583]; [1616]; [1575]; [1604]; [1604]; [1607]; [1616]; [1575]; [1614]; [1608]; [1618]; [1601]; [1615]; [1608]; [1575]; [1584]; [1614]; [1604]; [1616]; [1603]; [1615]; [1605]; [1618]; "Allah'ın ahdini yerine getirin." [20] emrini alimler; "gerek Allah'ın sizi sorumlu tuttuğu ahitleri, emirleri, yasakları ve gerek sizin Allah'a veya Allah namına diğerlerine verdiğiniz ahitleri, adakları, yeminleri, akitleri; doğru olan her türlü taahhüd; yerine getirin" şeklinde izah etmişlerdir. Ahde vefanın imandan olduğunu belirten Hz. Peygamber s.a.v. Efendimiz de, ahde aykırı davranmayı nifak alametlerinden saymıştır. Ahde vefasızlar dünyada rezil olacakları gibi, ahiret gününde de teşhir edilerek rezil edilecektir. Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulur: [1573]; [1584]; [1575]; [1580]; [1605]; [1593]; [1575]; [1604]; [1604]; [1607]; [1575]; [1604]; [1571]; [1608]; [1604]; [1610]; [1606]; [1608]; [1575]; [1604]; [1570]; [1582]; [1585]; [1610]; [1606]; [1610]; [1608]; [1605]; [1575]; [1604]; [1618]; [1602]; [1616]; [1610]; [1614]; [1575]; [1605]; [1614]; [1577]; [1616]; [1610]; [1615]; [1585]; [1618]; [1601]; [1614]; [1593]; [1615]; [1604]; [1616]; [1603]; [1615]; [1604]; [1617]; [1616]; [1594]; [1614]; [1575]; [1583]; [1616]; [1585]; [1613]; [1604]; [1616]; [1608]; [1614]; [1575]; [1569]; [1612]; [1548]; [1601]; [1602]; [1610]; [1604]; : [1607]; [1584]; [1607]; [1594]; [1615]; [1583]; [1618]; [1585]; [1614]; [1577]; [1615]; [1601]; [1615]; [1604]; [1575]; [1614]; [1606]; [1613]; "Kıyamet gününde; Allah öncekileri ve sonrakileri birleştirip topladığı zaman her vefasız insanı; onu tanıtan bir bayrak dikilir ve: "Bu falan (oğlu falanın) vefasızlığıdır" denilir." [21] Ahde vefa bir güzel haslet ve vazifedir ki Allah cc. küllünün samimiyetle gayretini, azim ve istikrarını, dosdoğru istikamet üzere olmasını sever ve ister. Efendimiz nazarında mü'minin ahbine vefası kadar kıymeti vardır. Melekler dosdoğru, emin, zikir ehli, mü'min;ttaki kullarla beraberdir. Kâinattaki tüm mahlûkat ve mevcudat ahbine vefalı kulun duacı ve hayranıdır. Âc; ondan hiç; bir zarar gelmeyeceğini bilirler. Ve bilirler ki Allah'a vefası olanın mahlûkata vefası olur. Kardeşlerim İslâmîyet'in gününde; hâkim; icra ettiği devirlerde millet bir vücudun uzuvları gibiydi. Kalplerde vefa, davranışlarda incelik ve zarafet vardı. Allah haşyetiyle nurlanan sinelerde şefkat, merhamet ve emanet şuuru hakimdi. Farklı düşünceler birer zenginlik kabul ediliyor, hemen her din salikinin var olduğu cemiyetin içinde inançlara saygı gösteriliyordu. "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır" denilerek küll; bazı anlaşmazlıklar vefa duygusundan hareketle olgunlukla karşılanıyordu. Âc; sokaklar hayâc; edep ve iffeti temsil ediyordu. Yalancılık, sahtekârlık ve haramilik gibi gayri ahlâk; davranışlar en

büyük arsızlık sayılıyor, bu gibi işleri yapanlar, ailesi, köyü ve oymağıyla birlikte bir ömür boyu unutulmuyordu. Zulme zulümle mukabele edilmez, defalarca aldanılsa bile bir kere aldatmaya tenezzül edilmezdi. Sonra o devirler yavaş yavaş geride kaldı. Sinelerde Allah sevgisi inkıraza uğradı. Nihayet çoğunluk itibarıyla vefa ortadan kalktı. Bugün vefanın olmadığı yerde sevgi ve samimiyetten bahsetmek mümkün değildir. Böyle bir toplumda birlik, beraberlik ve gerçek bir dayanışmadan söz etmek de imkansızdır. Zaman zaman vefasızlardan zuhur eden bu gibi haller, menfaat, mürailik ve iki yüzülükten başka bir şey değildir. Zira Allah için sevmeyen, kalbî hayatında istikrar olmayanlarda, böyle ulvi şeyler zuhura gelmez. Her gün birkaç defa yeminini bozan, her defasında sözünden dönün, vefa, mertlik ve yiğitlik duygusundan mahrum, dönek, ödlek tiplerden vefa beklemek, gaflet ve aldanmışlığın ta kendisidir. Onlarla yola çıkan yolda kalır. Onlara bel bağlayan sırtından hançerlenip iki büküm olur. Ne yazık ki, son birkaç asrın manzarası genel itibarıyla işte budur. Yalan, hıyanet, kabalık ve döneklik sermaye haline gelmiş; sokaklar arsızlık, zulüm ve hakka tecavüzle dolmuş, haramilik iş bilirlik şekline dönmüştür. Merhum Akif'in dediği gibi: Hayâ sıyrılmış, inmiş: Öyle yüzsüzük ki her yerde Ne çirkin yüzler örtermiş meğer bir incecik perde! Vefa yok, ahde hürmet hiç, emanet lafz-ı bî-medlûl Yalan râiç, hıyanet mültezem her yerde, hak meçhul. Beyinler ürperir, Ya Rab ne korkunç inkılâb olmuş: Ne din kalmış ne iman, din harab, iman türab olmuş. Birbirlerine devamlı şüphe ve güvensizlikle bakan, birbirine yabancı, vefasız bir toplumun iflahı zordur. Ne yazık ki, milli birliğimiz için ciddi tehlike sinyalleri çalmaktadır. O bakımdan bir kere daha Allah'a dönüştün başka bir çare görünüyor.

[1] İbnü'l-Arabî, Ahkâmü'l-Kur'an [2] Bakara: 177 [3] Maide: 1 [4]Rad: 20 [5] Nahl: 91 [6] Nahl: 95 [7] İsrâ: 34 [8] Fetih: 10 [9] Araf: 172 [10] Prof. Dr. M. Es’ad Coşan [11] Al-İ İmran: 31 [12] Fetih: 10 [13] Hucurât 10 [14] Buhârî, îmân 4, 5, Rikâk 26; Müslim, îmân 64, 65 [15] Ahmed b Hanbel, Müsned, III, 135, 154, 210, 251 [16] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 16/177. [17] Ebû Dâvûd, Edâhî, 1-2/2790; Ahmed, I, 107 [18] İbn-i Abdilber, I, 153; İbn-i Sâ’d, III, 619-620 [19] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 16/270. [20] En'am, 152 [21] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 12/333.

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)